

Willis

Управление на риска

ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛНИЯТ БРОКЕР WILLIS RE ОРГАНИЗИРА СЕМИНАР ЗА МОДЕЛИРАНЕ НА КАТАСТРОФИЧНИ РИСКОВЕ

(Продължение от бр. 9)

В началото на април презастрахователният брокер Willis Re организира в столичния хотел „Радисън“ семинар за свои български клиенти, партньори и журналисти, посветен на актуалната и почти непрекъснато коментирана у нас през последните години тема (включително много подробно и професионално и във в. „Застраховател прес“) за катастрофичните рискове и тяхното управление, както и за необходимостта от създаването на катастрофичен застрахователен пул в България.

Освен по тези въпроси двама от лекторите (Йохан Мийк, ръководител на звеното за управление на корпоративния риск в Willis Re, и Мартин Фол, дивизионен директор във FINEX International) разгледаха съответно проблемите на риск мениджмънта в застрахователното предприятие (новата парадигма за застрахователния бизнес) и финансовите рискове.

По основната тема на семинара - „Управление на катастрофичния риск“ - говорители бяха г-р Лучиан Чироу, дивизионен директор в Willis Re и експерт по катастрофично моделиране, Рашмин Гунасекара („Застраховане на рискове от наводнения в България“), Матю Туили („Моделиране на национални

катастрофични пулове“) и Гай Хъдзън („Застрахователен капацитет на пазара по отношение на катастрофичните рискове“).

В предишни броеве публикувахме презентациите на анализатора в Willis Re Йохан Мийк (разгледал практическите въпроси на управлението на риска в предприятията в контекста на промените в законодателството и нормативната уредба), на Лучиан Чироу (той разгледа въпросите за експозицията на катастрофичния риск и как най-добре да се защитим), Рашмин Гунасекара (той се спря на риска от наводнения и моделирането му. Този риск става все по-голям поради повишената урбанизация и експозиция, както и заради увеличаването на застрахователното проникване. Г-н Гунасекара дефинира риска наводнение и представи капацитета и способностите на Willis за това какви модели могат да бъдат разработени. Макар на този риск да се гледа като на по-малък, той се случва все по-често във връзка с климатичните промени и съответно засяга все повече хора, а натрупваните се щети стават все по-големи; това особено много важи за страни като България) и част от презентацията на Матю Туили, която продължаваме в настоящия брой.

Матю Туили - директор на управление в Willis Re

Матю Туили - директор на управление в Willis Re

Ако знаете, че полицата ви в един пул ще бъде по-евтина при спазването на дадени норми, ще се съобразите с тях и ще се предпазвате от залилни или земетръсни зони. По-лесно и безопасно е човек да мисли по този начин, защото това пести средства и време и защото жилищата и сградният фонд стават много по-добри и много по-устойчиви, подчерта г-н Туили.

Едно от изискванията при пула е създаването на модел на рисковата му експозиция. Моделът може да бъде достъпен и за местните застрахователни компании, за да го прилагат при собствените си портфейли, като по този начин подобряват ефективността на презастраховането, което си купуват.

Организираните от правителствата национални схеми обикновено привличат общественото внимание с високото си качество и е възможно да провокират други правителства да последват подобен модел и да въведат свои национални схеми или поне да заострят вниманието им към възможностите за застраховане сред населението.

В страните, които създават национални схеми и които са уязвими от природни бедствия, мениджърите на пулове обикновено се опитват да намалят загубите от бедствията. Те могат да направят това, като лобират за въвеждането на по-строги строителни правила или като стимулират собствениците на полици (например намаляване на премията) при повишаване на качеството на строителството или при модернизирани и саниране на сградата. Тези мерки намаляват моделираната рискова експозиция и затова намаляват разходите за презастраховане, което подобрява жизнеспособността на националната програма; освен това те могат да помогнат дори за спасяване на живота на много хора.

Моделирането също има много положителни последици. Можете спокойно да прецените своите задължения. Важно е катастрофичните модели да са актуални и да решават проблемите ви. В момента няма модели за наводнения в България. Ако има желание да се създаде пул, моделите ще бъдат конкретизирани.

Друга полза е, че ако имате национален пул, всеки ще има възможност да се застрахова, защото премията няма да бъде толкова висока. Ако пулт се рекламира и финансира добре, могат спокойно

МОДЕЛИРАНЕ НА НАЦИОНАЛНИ КАТАСТРОФИЧНИ ПУЛОВЕ

да се субсидират най-бедните, така че да си позволят да си купят полица, което е правилна стъпка в социален аспект.

Много хора, в чиито страни им пул, се гордеят с това обстоятелство. Така е в Испания, Франция, Турция. Алжирците много се гордеят със своя катастрофичен пул, създаден през 2003 г. В известен смисъл това е въпрос и на престиж.

Но не винаги се носят ползи от катастрофичния пул, продължи лекторът. Ако пулт има задължителен характер, това е хубаво - всеки бива защитен. Но и всеки трябва да плаща, а това в един момент се разглежда като вид данък, като някакъв налог. Много трудно се въвеждат нови такси.

Макар да са много ползотворни, когато са точно конкретизирани и внедрени, подобни схеми могат да имат и неблагоприятни странични ефекти. Всяка схема, участието в която е доброволно, е много вероятно да страда от антиизбор, докато задължителните схеми се разглеждат като данък. Данъците са особено „чувствителни“ в страните с нисък

щети от ветрове по крайбрежието, което е правилна стъпка в социален аспект.

Ако пулт е доброволен и има определено ниво на проникване, държавата също трябва да носи своята отговорност, защото не всеки ще притежава полица. Тези, които имат застраховка, ще получат

обезщетение, но онези, които нямат, ще трябва да получат от държавата. Това са негативите на доброволния пул. Намесването на политиката може да подкопае първоначалната цел на схемата. Застрахователният информационен институт на САЩ смята, че такъв е случаят с няколко щатски програми - Честен достъп до застрахователни изисквания (FAIR), спонсорираните от правителството плажни и урагани пулове, както и държавните застрахователни компании във Флорида и Луизиана. През юни 2007 г. институтът публикува доклад, подробно разглеждащ огромното увеличаване на рисковете и записаните загуби, подкопаващи финансовото състояние на държавно спонсорираните катастрофични схеми, подчертавайки, че те са се превърнали от „застрахователи от последна инстанция в първостепенни застрахователи“. Тази тенденция не само увеличава тежестите върху държавата в случай на бедствие, но освен това установява омагьосан кръг, в който частните застрахователи не могат да се конкурират с държавните схеми. Те се оттеглят от пазара и бремето върху публичните схеми се увеличава все повече.

Третият проблем е, че държавата никога не може изцяло да се освободи от отговорността си. Представете си, че съществува катастрофичен пул с определено покритие, но се случва огромно бедствие; даже и да може да си плати пулт всички задължения, ако той е само за риска земетресение, той не може да покрива щетите за други събития. Пак правителството ще има морал-

колко трябва да се плаща? Дали трябва да има унифицирана ставка за всички (плоска вноска) - независимо дали сте в заливна зона, или в сеизмичен район. Или пък таксата (ставката) да е в зависимост от това дали къщата ви е в заливна зона - тогава плащате повече, ако е по-добре защитена и построена - плащате по-малко.

Следващият проблем е с установяването на щетите. В Тайван например, ако щетата е под петдесет на сто от стойността на сградата, собственикът не се обезщетява, а ако е повече от петдесет на сто - тогава получава сто процента обезщетение. Това е странно наглед, обаче така пулт работи по-лесно, по-малко са административните разходи.

Друг въпрос е колко трябва да бъде подпомагана държавата от международни институции и от Международния валутен фонд. Колкото повече, толкова по-добре - това е правилният отговор. Важно е да има добро финансиране. Новозеландският земетръсен пул функционира от 40 години и никога към него не са отпращани искове, така че той притежава наистина огромен фонд.

Алжирският пул съществува от няколко години и „има късмет“, тъй като не е изплащал големи обезщетения все още.

Има ли достатъчно финансиране в началото, фондът (пулт) във всички случаи ще бъде успешен.

Друг важен въпрос е кой ще управлява пула. Има различни решения: държавна структура, която управлява такъв фонд, или пък управлението се дава на местна или държавна застрахователна фирма; понякога се обявява и конкурс, в който участват всички частни застрахователни дружества. Всички тези подходи имат и предимства, и недостатъци, но ако трябва да се взема решение, нека се има предвид, че то е от огромна важност за просъществуването на пула, защото от него зависи оперативната му структура.

До каква степен е необходима презастрахователна закрила отвън? Това също е сложен и важен въпрос.

(Следва)

СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ